

Vydavatelství Melantrich vzniklo 9. 7. 1898 jako Tiskařské družstvo národně socialistické strany (Česká strana byla národně socialistická byla založena 4. 4. 1897). V roce 1910 byl Tiskařské družstvo přejmenováno na MELANTRICH., grafický a umělecký ústav národně socialistické strany. Tisklo noviny, časopisy, knihy.

Zvláštní název mu bylo přisouzeno po Jiřím Melkantrichovi z Aventina, což byl významný český nakladatel.

V roce 1948 byl tento subjekt zestátněn a znárodněn.

V dalších letech docházelo k časté reorganizaci s tím, že se Straně národně socialistické Melantrich odebíral a zase se zpátky vracel k původní organizaci. V jistém období bylo vytvořeno nezávislé Vydavatelství Svobodné slovo, které po několika letech opět splynulo s Melantrichem. Melantrich na několik let zmizel, aby se znovu objevil v roce 1958 pod původním jménem. Svobodné slovo bylo včleněno do tohoto vydavatelství. Melantrich vydržel dlouho, i přes tlak obou totalitních režimů. Nakonec zanikl v nových podmínkách v roce 1999.

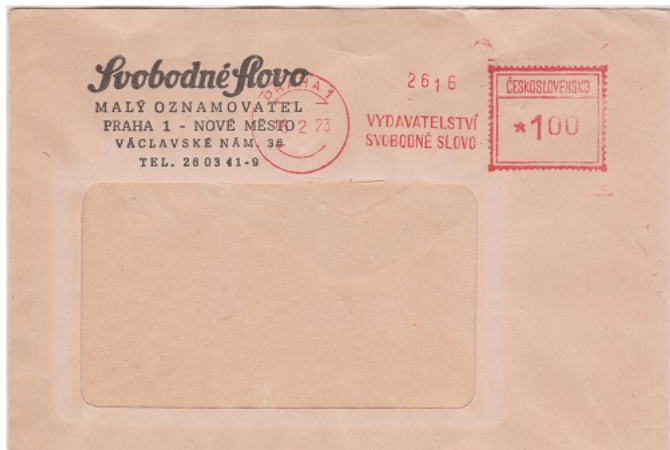
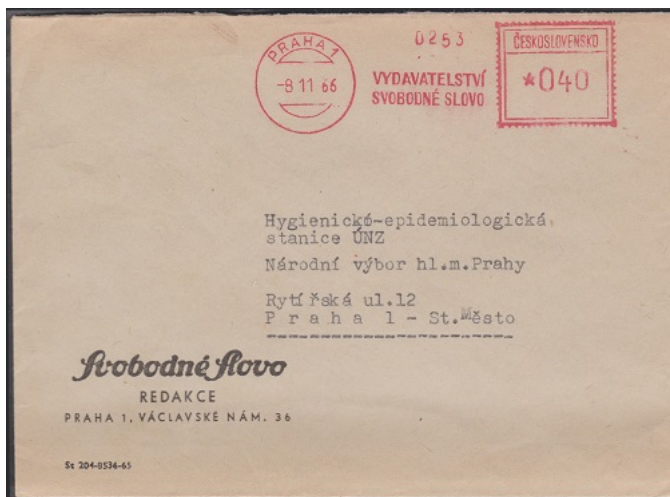
Nakladatelství SVOBODNÉ SLOVO

PRAHA 1

Samostatný otisk Svobodné slovo

Korespondence vyplácena v období - 11/66 - 2/73 výplatním strojem FRANCO TYP uživatele Vydavatelství Svobodné slovo, otisk sběratelsky FR 6h - 4m, denní razítko přerušené vytvářející dva "půlměsíce" ve vnitřní části razítka. Tímto strojem v utřítých letech vyplácel svou korespondenci i Melantrich

Několik příkladů celistvostí s tímto strojem, zajímavé jsou údaje na celistvostech svědčící o bohatých změnách v organizaci těchto subjektů. Průměr denního razítka 23 mm. Počítadlo je nápadně níže než obvykle, i když stále se dá jeho poloha označit jako "horní" - je po úrovni horní linky výplatního razítka, obvykle byla výše.

MELANTRICH

Otisk Melantrich vyplácející i Svobodné slovo

Předchůdci 40. a 50. léta - jen název MELANTRICH - mezi denním a výplatním razítkem, později pod výplatním razítkem. PRAHA 1, u druhého otisku orzlišovací symbol "a" dole v denním razítku. vyplácely dva subjekty. Výplatní razítko nového vzoru (zoubkovaný obdélník) používán již v roce 1947, jednokruhové denní razítko přečkalo tremín roku 1948 a vyplácelo s ním i v roce 1954 a možná i dále.

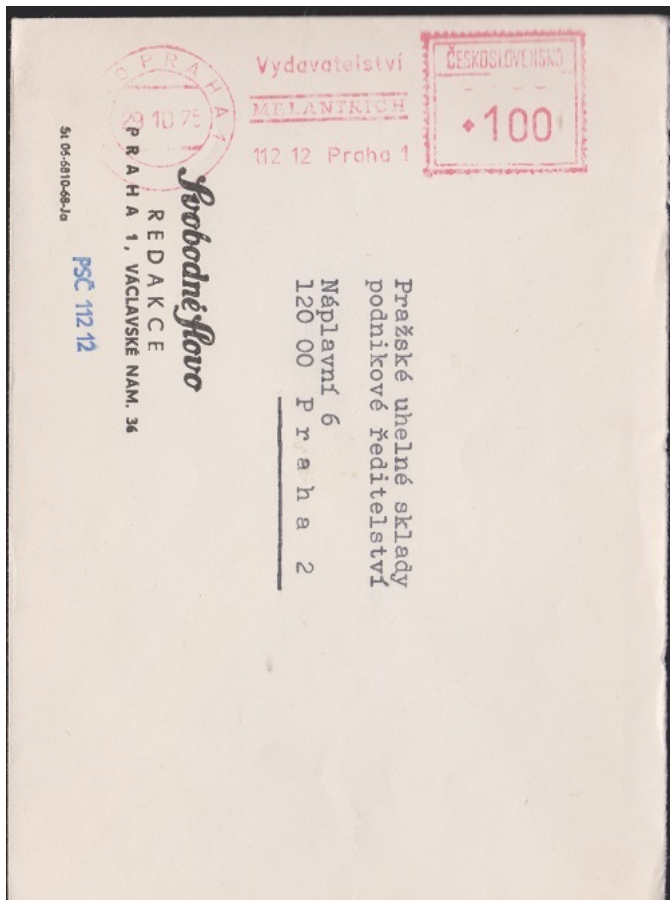
110 00 PRAHA 1

70. léta a dále

Zprvu byl používán u uživatele Melantrich výplatní stroj Francotyp, sběratelsky byl otisk oznčen FR6 - 0 - 4m, denní razítko o průměru 25 mm. . Již v roce 1975 byl do otisku usazeno PSČ a to jak v denním razítkem 100 00, tak i v označení - podnikové PSČ 112 12.

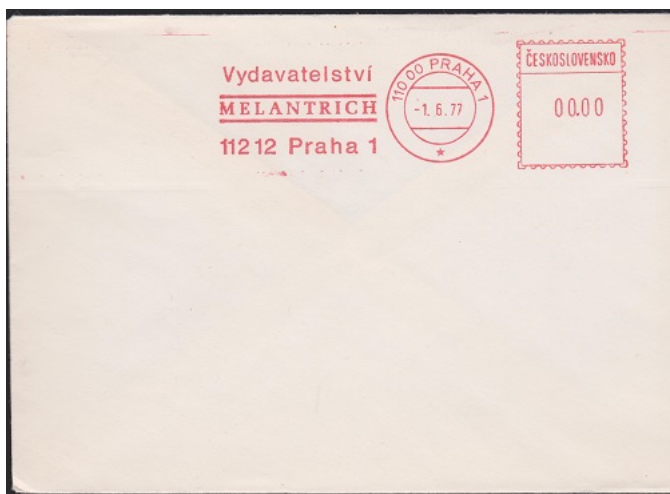
Posléze byl používán výplatní stroj POSTALIA, časové rozmezí: - 6/77 - 1/90 - . Dle nepotvrzené archivní zprávy otisk 1. dne byl 1. 6. 1977 (pokud ano, pak R).

FRANCOTYP

POSTALIA

Otisk 1. dne (?)

Poštou prošlý otisk z pozdějšího období

Výplatní otisky byly zajímavé i v ostatních obdobích než tomu bylo za č. republiky (viz shora). Tyto otisky se nesmazatelně vryly do sběratelské paměti a zaslouží si zvláštní článek. Někdy časem později. Nejen z hlediska použitých strojů, ale i z hlediska barevných mutací (modrá barva pro novinové zásilky), a pro svou neochvějnost - celé období včetně totalitních dnů vydržel původní název a činnost, který totalitním režimům nebyla po vůli.

Jeden z příkladů celistvostí s otiskem z první republiky (Melantrich byl 29, uživatel stroje od roku 1926). Přinášel i atraktivní tituly - viz reklamní obálka níže.....

